

Natuurwacht Bommelerwaard - Jaarplan 2025

In analogie met het Beleidsplan 2023-2027 is het jaarplan 2025 als volgt ingedeeld:

1. Algemene zaken
2. Natuureducatie
3. Landschapsbeheer
4. Natuurbescherming
5. Natuurstudie

1. Algemene zaken

1.1 Bestuur

Doel: Stabiele bestuurssamenstelling.

Omschrijving:

Voor een grote vereniging als de Natuurwacht, met ruim 550 leden is het belangrijk dat er een stevig en volledig bestuur is. De statuten laten toe dat we naar versterking kijken, dat kan zowel in de vorm van een groter bestuur (nu 7 leden) als in de vorm van adviseurs. Beide opties worden achter de hand gehouden.

In het dagelijks bestuur vindt een bestuurswissel plaats. Cassandra van Altena legt haar secretaristaken neer na de algemene ledenvergadering (ALV) in maart. Zij zal nog wel als algemeen bestuurslid aanblijven. Arnout de Mooij (nu algemeen bestuurslid) zal na goedkeuring van de leden na de ALV de rol van secretaris gaan vervullen.

Vooruitkijkend op 2026 is Harry Kolman voornemens om in dat jaar als voorzitter af te treden. In 2025 zal daarom al gezocht worden naar een nieuwe voorzitter.

Bestuurssamenstelling:

- Harry Kolman, voorzitter
- Marijn Rang, penningmeester
- Arnout de Mooij, algemeen bestuurslid tot ALV, secretaris na ALV (na goedkeuring)
- Cassandra van Altena, secretaris tot ALV, algemeen bestuurslid na ALV
- Ton van Balken, algemeen bestuurslid
- Dirk Muller, algemeen bestuurslid
- Erwin van der Speld, algemeen bestuurslid

Kosten: geen

Baten: n.v.t.

1.2 Leden

Doel: Ledenbetrokkenheid verhogen.

Omschrijving: De Natuurwacht telt inmiddels ruim 550 leden. Het bestuur zou graag zien dat leden zoveel mogelijk betrokken blijven en worden bij de activiteiten. Daartoe organiseren de werkgroepen openbare werkgroepactiviteiten (zoals de martermaand en Eindejaarsplantenjacht). Bij deze activiteiten wordt aandacht gegeven aan het betrokken houden van deelnemers (bijv. bij een volgende activiteit) en de interesse gepolst om actief te worden voor de vereniging. Oproepen tot deelname aan deze activiteiten worden geplaatst in de activiteitenagenda van het magazine en de (social) media. Naast het

aankondigen van activiteiten draagt het plaatsen van berichten op social media ook bij aan de ledenbetrokkenheid.

Initiatief vanuit de leden wordt verwelkomd, bijvoorbeeld in vorm van hand-en-spandiensten, middelen of ideeën. Het opzetten van een nieuwe werkgroep behoort ook tot de mogelijkheden.

In dit jubileumjaar zijn er ook extra activiteiten voor leden en vrijwilligers.

Activiteiten die (o.a.) met georganiseerd worden om de ledenbetrokkenheid te verhogen in 2025 zijn:

- Opstarten nieuwe Werkgroep Vleermuizen
- Lezing na afloop van de ALV;
- Jubileumactiviteiten voor leden en vrijwilligers (zie 1.6)
- Eindejaarsplantenjacht;
- Natuurwandelingen voor alle leden waarbij mensen met verschillende achtergronden en kennis samenkomen.

Kosten: Zie 2.2 voor kosten lezingen en 1.6 voor kosten jubileumjaar.

Baten: €9400,- aan contributie en giften.

1.3 PR voor de vereniging

Doel: De Natuurwacht onder de aandacht brengen bij de inwoners van de Bommelerwaard.

Omschrijving: Om de zichtbaarheid van de Natuurwacht te vergroten, wil het bestuur in 2025 de volgende activiteiten ondernemen:

- De website en sociale media gebruiken voor voorlichting over flora en fauna van de Bommelerwaard, en het aankondigen van activiteiten van de Natuurwacht, naar zowel leden als niet-leden. Ook publiceren over de publieks- en werkgroepactiviteiten die hebben plaatsgevonden en proberen de sfeer hiervan over te brengen. Daarmee laten zien dat er wat gebeurt. Naast de natuur zelf ook de mensen in beeld brengen, binnen privacy kaders.
- Zorgen dat er in de lokale media bericht wordt over verslagen van inventarisaties en activiteiten van de Natuurwacht. Contact met Bommelerwaardgids, Brabants Dagblad, proberen af en toe een verslaggever bij een activiteit of lezing te hebben.
- Continuering van het halfjaar magazine 'Natuurlijk Bommelerwaard' en dit magazine eventueel ter inzage leggen bij diverse instanties (bijvoorbeeld wachtkamer van huisarts). Er worden extra exemplaren bijgedrukt voor promotiedoeleinden en voor aanmeldingen van nieuwe leden.
- Organiseren van openbare werkgroepactiviteiten.
- Diverse jubileumactiviteiten (zie 1.6).
- Huidig promotiemateriaal (banners, vlaggen, etc.) up to date maken en aanvullen waar nodig.
- Uitgave boek Vogelatlas Bommelerwaard en aanhangende PR-activiteiten (zie 5.7)
- Uitbrengen van nieuwsbrieven voor bewoners inzake heem- en kruidentuin en Kloosterwiel.

Kosten: zie voor kosten website paragraaf 1.4; kosten jubileumjaar paragraaf 1.6; €400,- voor kosten promotiematerialen; €3300,- voor druk- en portokosten; zie voor kosten nieuwsbrief paragraaf 3.1; kosten Vogelatlas paragraaf 5.7.

Baten: €225,- advertentie magazine; zie voor baten Vogelatlas paragraaf 5.7

1.4 Website

Doel: De website is communicatiemiddel van de NWB in de meest brede zin.

Omschrijving:

Activiteiten in 2025:

- Aanvullen van de content. Met name de informatie over de werkgroepen.
- De blogfunctie meer onder de aandacht brengen van de werkgroep verantwoordelijke zodat er vaker verslagen van activiteiten worden gepost.

Verantwoordelijk bestuurslid: Erwin van der Speld

Kosten: €650,- voor jaarlijkse kosten webhosting.

Baten: n.v.t.

1.5 Veiligheid

Doel: Het veiligheidsbesef van zowel het bestuur als de deelnemers aan werkgroep activiteiten onderhouden/activeren. Tevens maatregelen implementeren en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's) introduceren die bijdragen aan een veilige manier van werken.

Omschrijving:

Het onderwerp veiligheid is belangrijk in onze maatschappij. De NWB blijft daarin niet achter en doet zijn best om met name actieve werkgroep leden van de juiste informatie, PBM's en ,waar nodig, trainingen te voorzien. Vanuit de "veiligheidscommissie", die in 2022 is gestart, wordt er zowel richting bestuur als richting werkgroep leden sturing gegeven aan het veiligheidsbesef. Omdat veiligheid door iedereen moet worden gedragen zal de commissie vaker zijn oor te luister gaan leggen bij deelnemers aan activiteiten.

Activiteiten in 2025:

- Suggesties m.b.t. veiligheid van werkgroep leden nader onderzoeken en waar mogelijk en zinvol gaan toepassen.
- Voor de derde keer in het najaar een startavond organiseren waarin het onderwerp veiligheid een belangrijke rol speelt.
- De veiligheidscommissie minimaal 3x per jaar bijeen laten komen met de verplichting 1x per jaar het veiligheidsdocument te evalueren.
- De diverse arbeidsmiddelen zoals kettingzagen, laders enz, jaarlijks laten keuren door een erkend bedrijf.
- Daar waar nodig PBM's en speciale veiligheidskleding vernieuwen.
- Voor 2026 weer een hercertificering plannen voor werkgroep leden die een kettingzaag gebruiken.

Verantwoordelijk bestuurslid: Erwin van der Speld

Kosten: € 400,- jaarlijkse keuring arbeidsmiddelen; €500,- veiligheidskleding en PBM's; €175,- kosten startavond; €400,- voor EHBO-begeleiding.

Baten: n.v.t.

1.6 Jubileumjaar 2025

Doel: Vieren 50-jarig bestaan van de vereniging.

Omschrijving: Middels een aantal activiteiten wordt de aandacht gevestigd op het 50-jarig bestaan van de vereniging. De activiteiten zijn gericht op de leden, de vrijwilligers en de externe relaties.

- **Jubileummagazine**
Een extra uitgave van het magazine, met aandacht voor de historie van de Natuurwacht en haar werkgroepen. Deze uitgave verschijnt in een hogere oplage dan het reguliere magazine (nml. 750 stuks), zodat het aan een wat breder publiek kan worden verstrekt.
- **Officiële viering 50 jaar Natuurwacht Bommelerwaard**
Feestelijke bijeenkomst in de gasthuiskapel waarbij leden en relaties van de Natuurwacht worden uitgenodigd om het 50-jarig bestaan mee te vieren onder het genot van een hapje en een drankje.
- **Vrijwilligersuitje**
Een evenement waarvoor alle vrijwilligers van de Natuurwacht zijn uitgenodigd, met een excursie of buitenactiviteit in een van de natuurgebieden die de Bommelerwaard rijk is. Inclusief een gezamenlijke maaltijd.
- **Lezing Marc Argeloo - 'Natuuramnesie'**
Marc Argeloo is de auteur van het bekende boek Natuuramnesie, waarin hij schrijft over 'Hoe we vergeten zijn hoe de natuur er vroeger uitzag'. De lezing gaat over de thema's van dit boek, die losjes worden verbonden aan onze eigen Bommelerwaard.
- **Presentatie Vogelatlas (zie ook 5.7)**
Na drie jaar vogels tellen weten we precies welke broedvogels en wintervogels er in de Bommelerwaard voorkomen, en waar ze te vinden zijn. Alle informatie is terug te vinden in *Vogels in de Bommelerwaard - Atlas van broedvogels en wintervogels in een rivierenlandschap*. Het boek zal feestelijk worden gepresenteerd op een avond voor genodigden.

Verantwoordelijk bestuursleden: Arnout de Mooij, Erwin van der Speld

Kosten: €1650,- voor jubileummagazine; €1250,- voor feestelijke bijeenkomst (officiële viering); €3000,- voor kosten vrijwilligersuitje; €750,- voor lezing Natuuramnesie; zie voor kosten Vogelatlas paragraaf 5.7.

Baten: n.v.t.

2. Natuureducatie

2.1 Excursies

Doel: Mensen kennis laten maken met natuur in de Bommelerwaard. Bij inwoners van het gebied interesse wekken in de flora en fauna van de directe omgeving en kennis daarover delen.

Omschrijving: De excursies zijn openbaar en worden gehouden in de Bommelerwaard. Eventueel worden besloten excursies op aanvraag van externe partijen (bijvoorbeeld gemeente) georganiseerd. Hier kan een vergoeding voor gevraagd worden.

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: n.v.t.

Baten: voor openbare excursies ontvangt de Natuurwacht geen inkomsten, voor externe partijen kan een vergoeding gerekend worden.

2.2 Lezingen

Doel: Kennis overbrengen over natuur en landschap in het algemeen of specifiek over de Bommelerwaard. Mensen kennis laten maken met de Natuurwacht en activiteiten.

Omschrijving: Lezingen georganiseerd door de Natuurwacht gaan over diverse onderwerpen gerelateerd aan flora en fauna of aan het landschap in de Bommelerwaard. De lezing kan verzorgd worden door iemand van de Natuurwacht, of door iemand van buiten de vereniging. Ook kunnen lezingen gegeven worden op aanvraag.

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: €500,-

Baten: €100,-

2.3 Onderwijs en maatschappelijke stage

Doel: De jeugd bekend maken met de natuur en het belang daarvan in hun directe omgeving o.a. door het overbrengen van kennis en het organiseren van activiteiten voor onderwijsinstellingen en verenigingen in de Bommelerwaard

Omschrijving:

- De NWB biedt mogelijkheden voor maatschappelijke stages.
- In voorkomende gevallen, ondersteunen bij het maken van profielwerkstukken.
- De Werkgroep Vlinders biedt onderwijslessen aan (Vlinders in de Klas, zie 5.1).
- Informatiemateriaal ter beschikking stellen inclusief 'tiplijst' voor spreekbeurten basisonderwijs.
- Activiteiten voor scouting Zaltbommel.

Contactpersoon: Ton van Balken en Erwin van der Speld (maatschappelijke stage), Dirk Muller (scouting)

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken en Erwin van der Speld (maatschappelijke stage), Dirk Muller (scouting)

Kosten: 100,- voor activiteiten scouting. Zie voor kosten Vlinders in de Klas paragraaf 5.1.

Baten: n.v.t.

2.4 Heemtuin en kruidentuin (educatie)

Doel: Mensen kennis laten maken met de natuur en in het bijzonder de stinzenflora in de Bommelerwaard. Bij bezoekers van beide tuinen kennis over en interesse wekken in de flora en fauna van het rivierengebied.

Omschrijving: Bewoners van de binnenstad ontvangen in het voorjaar een nieuwsbrief over het beheer en de verrichte werkzaamheden.

Contactpersoon: Ton van Balken / Harry Kolman

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: Zie voor kosten nieuwsbrief paragraaf 3.1.

Baten: n.v.t.

3 Landschapsbeheer

3.1 Kloosterwiel

Doel: Beheer en onderhoud van Natuurgebied De Kloosterwiel gelegen tussen Zaltbommel en Gameren.

Omschrijving: Natuurgebied De Kloosterwiel is eigendom van de Gemeente Zaltbommel. Het beheer wordt al vele jaren uitgevoerd door vrijwilligers van de Natuurwacht. Door de hoge waterstanden van de rivier de Waal in 2024 konden vele knotwilgen niet gesnoeid worden. Dat is al voor het tweede jaar. Het zal lastig worden deze forse wilgen in 2025 met vrijwilligers te snoeien. Wellicht moet een professioneel bedrijf dat doen? In 2024 zijn

honderden struiken en boompjes door ons aangeplant in het essenbos. In 2025 moet de aanplant goed begeleid worden en moet worden voorkomen dat bramen de jonge aanplant overwoekeren.

Contactpersoon: Ton van Balken

Onderhoud gereedschap: Guido van Heteren

Verantwoordelijk bestuurslid Beheer: Ton van Balken

Kosten: €1000,- voor onderhoud en kosten werkgroep; €1000,- voor onderhoudskosten Heemtuin en Kruidentuin; €175,- voor drukkosten van de nieuwsbrieven.

Baten: €1990,- vergoeding gemeente voor beheer Kloosterwiel en investeringen in veiligheid inzake de vrijwilligers.

3.2 Perceel Velddriel

Doel: Het creëren van nieuwe natuur d.m.v. het inrichten van een agrarisch perceel (1,5 ha) in een biotoop voor akkervogels en in het bijzonder voor patrijzen.

Omschrijving:

In 2025 zal de poel en de keverbank worden aangelegd op dit perceel. De 400 meter lange aangeplante struiklaag zal begeleid moeten worden opdat de jonge aanplant niet belemmerd wordt in de groei. Ook de brede kruidenstroken moeten goed beheerd worden en gefaseerd gemaaid. Dit zal uitgevoerd worden m.m.v. VANL De Capreton.

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: €500,- vergoeding pacht; De kosten van het beheer worden vergoed door de speciale subsidieregeling.

3.3 Overige natuurgebieden Bommelerwaard

Doel: Aanpak van achterstallig onderhoud in natuurgebieden en bij kleinschalige landschapselementen in de Bommelerwaard.

Omschrijving: In overleg met Natuurmonumenten (Kantoor te Hedel) worden jaarlijks enkele werkdagen georganiseerd in natuurgebieden van Natuurmonumenten in de uiterwaarden van Hedel en/of Heerewaarden (Voorne)

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten en baten: Zie paragraaf 3.1

3.4 Heemtuin, kruidentuin en schapenwei (onderhoud)

Doel: Beheer en onderhoud van de heemtuin, kruidentuin en schapenwei in Zaltbommel. Een uniek stukje open groene ruimte in de binnenstad van Zaltbommel behouden.

Omschrijving: De werkgroep Heemtuin/Kruidentuin heeft tweemaal per maand (seizoen maart t/m september) op woensdag en zaterdag een werkdag.

In 2025 zal het regulier onderhoud in beide tuinen gecontinueerd worden.

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten en baten: Zie paragraaf 3.1

4 Natuurbescherming

4.1 Steenuilenwerkgroep

Doel: De werkgroep heeft als doel de steenuilen binnen de Bommelerwaard, in de meest brede zin, te ondersteunen.

Omschrijving: Om de doelstelling te verwezenlijken onderneemt de werkgroep de volgende activiteiten:

- faciliteren van Steenuilen door middel van het plaatsen, onderhouden en zo nodig vervangen van nestkasten. De kasten worden tenminste tweemaal per jaar bezocht voor broedcontrole en schoonmaak.
- onderhouden van contacten met de erf-eigenaren. O.a. door persoonlijk contact (elk erf heeft een werkgroep lid als contactpersoon)
- onderhouden van contacten met de twee gemeenten en provincie over situaties daar waar het belang van de steenuil in het geding is of kansen zijn. (o.a. nieuwbouwprojecten, slooprojecten). Gevraagd en ongevraagd leveren van expertise en 'hand en span' diensten bij genoemde projecten.
- Live webcam bij steenuilenkast.

Verantwoordelijk bestuurslid: Harry Kolman

Kosten: Kosten werkgroep: €300,- voor kasten; €750,- voor live webcam; zie voor kosten keuringen en persoonlijke beschermingsmiddelen paragraaf 1.5.

Baten: Donaties erf-eigenaren; verkoop kasten aan 'derden'; subsidies/bijdragen: €150,-.

4.2 Torenvalkwerkgroep

Doel: De werkgroep heeft als doel de torenvalken binnen de Bommelerwaard, in de meest brede zin, te ondersteunen.

Omschrijving: In 2025 is het plan om vijf torenvalkkasten her en der in de Bommelerwaard te plaatsen.

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Kosten: €100,-; zie voor kosten keuringen en persoonlijke beschermingsmiddelen paragraaf 1.5.

Baten: n.v.t.

4.3 Akkervogelwerkgroep

Doel: Monitoring van de patrijs en daar waar nodig en mogelijk het landschap versterken ten behoeve van akkervogels

Omschrijving: In samenwerking met de Capreton worden kansrijke gebieden voor verbeteringen t.b.v. de patrijs geteld. Waar nodig en mogelijk wordt actie ondernomen om het landschap te versterken t.b.v. akkervogels.

Contactpersoon: Hanneke Verheul

Verantwoordelijk bestuurslid: Harry Kolman

Kosten: €725,- (excursie tellers, hesjes, alg. kosten)

Baten: €960,-

4.4 Werkgroep Amfibieën

Doel: Het creëren en beschermen van leefgebied van amfibieën in de Bommelerwaard door het beheren van enkele poelen en het overzetten van amfibieën op de dijk van Gameren.

Omschrijving: De coördinator van de werkgroep Amfibieën (voorheen Werkgroep Poelen), Gerard Terpstra, is helaas in 2024 overleden. Met vrijwilligers zal in 2025 besproken worden hoe de coördinatie van deze werkgroep kan worden gecontinueerd.

De werkgroep houdt zich bezig met het beschermen van amfibieën in de trektijd. Tijdens de trek steken salamanders, padden en kikkers wegen over, waarbij ze op sommige plekken

massaal slachtoffer worden van het verkeer. De dieren worden geholpen door ze te vangen voordat ze de oversteek maken om ze daarna 3handmatig naar de andere kant te brengen. Daarnaast wordt geijverd voor faunapassages (amfibieëntunnels). In het bijzonder is er aandacht voor de kwetsbare Kamsalamander op de Waalbandijk bij Gameren.

Verantwoordelijk bestuurslid: Ton van Balken

Contactpersoon: Ton van Balken (poelen) en Arnout de Mooij (salamanders)

Kosten: €100,- voor onderhoud en vervanging van materiaal

Baten: n.v.t.

4.5 Projecten biodiversiteit

Doel: Het bevorderen van biodiversiteit in diverse gebieden.

Omschrijving: NWB wil projecten starten en/of ondersteunen die de biodiversiteit bevorderen. In 2025 heeft onze speciale aandacht:

- Project ter bevordering van de vogelstand i.r.t. uitgave Vogelatlas (zie 5.7)
- Projecten (aanplant hagen, bloemenmengsels etc.) t.b.v. akkervogels;
- Project ter bevordering van de patrijs bij Bruchem. In overleg met VANL De Capreton wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn om hier een kruidenstrook voor patrijzen aan te leggen.

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena en Arnout de Mooij (vogelproject), Harry Kolman (akkervogels), Ton van Balken (patrijzen)

Kosten: €500,-

Baten: n.v.t.

4.6 Natuurbelangen bij Ruimtelijke Ordening

Doel: Behartigen van natuurbelangen bij Ruimtelijke Ordening

Omschrijving: Het onder de aandacht brengen, bij de gemeenten en natuurorganisaties, van natuurbelangen* bij Ruimtelijke Ordening Projecten.

Te bereiken door:

- In gesprek gaan met de gemeenten (Zaltbommel en Maasdriel)
 - o Met de 'groene ambtenaren'
 - o Met de verantwoordelijke wethouders
 - o Met de Omgevingsdienst Rivierenland
 - o Inspreken gemeenteraadsvergaderingen
- Actief deelnemen aan klankbord/inspraak groepen
- Gevraagd en ongevraagd adviseren, deze advisering afhankelijk van het onderwerp te verdelen onder bestuursleden en/of daarvoor aangewezen leden/deskundigen.

* Zoals Steenuilen, Kleine marters, Vleermuizen, Flora, Gebieden....

Verantwoordelijk bestuurslid: Voorzitter (Harry Kolman)

Kosten: n.v.t.

Baten: n.v.t.

5. Natuurstudie

5.1 Werkgroep Vlinders

Doel: De werkgroep Vlinders Bommelerwaard heeft als doel om vlinders te bekijken en te inventariseren in de Bommelerwaard.

Omschrijving: De soorten vlinders en aantallen daarvan worden geteld in De Lieskampen, De Arkenswaard, de Hedelse Bovenwaard en de Kloosterwiel. Er wordt geteld volgens de methode van de Vlinderstichting en de gegevens worden ook met de Vlinderstichting en terreinbeherende organisaties gedeeld.

Verder de natuur, in dit geval vlinders, laten beleven in een klaslokaal en eventueel met een struintocht in de natuur.

Contactpersoon: Lot Tönis

Verantwoordelijk bestuurslid: Dirk Muller

Kosten: €80,- voor lespakketten voor het project 'Vlinders in de Klas'.

Baten: €15,- door bijdrage van de scholen.

5.2 Werkgroep Planten

Doel: Creëren van een totaalbeeld van de flora in de Bommelerwaard

Omschrijving: Van april tot september gaat de werkgroep planten iedere week op pad om planten te determineren en inventariseren. We geven onze waarnemingen door op de site warneming.nl. Aan het einde van het jaar sluiten we af met een openbare eindejaarsplantenjacht.

Verantwoordelijk bestuurslid: Dirk Muller

Kosten: €50,-.

Baten: n.v.t.

5.3 Werkgroep Vogels

Doel: Creëren van een totaalbeeld van avifauna in de Bommelerwaard, bij elkaar brengen van leden met interesse in deze soortgroep, organiseren van interne en publieksactiviteiten over vogels, onderhouden van contacten met andere (natuur-)organisaties die zich met vogels bezighouden

Omschrijving: De werkgroep houdt zich bezig met inventarisaties van vogels in de Bommelerwaard. Hiervoor wordt zoveel mogelijk aangesloten bij meetnetten van Sovon. We bieden mogelijkheden voor aspirant-vogeltellers om kennis te maken met vogeltelprojecten. Doel is om bijeenkomsten met vogelliefhebbers en vogeltellers die tot dusver vooral verbonden zijn geweest aan de vogelatlas te continueren binnen de Werkgroep Vogels. Vanwege de voorbereidingen voor het boek 'Vogelatlas Bommelerwaard' (zie 5.7) slaan we de jaarlijkse Big Day dit jaar over. Er worden wel een aantal publieksexcursies op de agenda gezet.

We willen het contact met naburige vogelwerkgroepen versterken, zodat het bijvoorbeeld makkelijker wordt om elkaar te attenderen op activiteiten zoals lezingen en excursies. Plannen worden voorbereid om in 2026 de Gelderse Vogelaarsdag in de Bommelerwaard te organiseren. Dit is een evenement dat Sovon jaarlijks organiseert in samenwerking met een lokale vogelwerkgroep.

Verantwoordelijk bestuurslid: Arnout de Mooij

Kosten: geen

Baten: n.v.t.

5.4 Werkgroep Kleine Marterachtigen

Doel: De werkgroep Kleine Marterachtigen heeft als doelen: de verspreiding van alle marterachtigen te monitoren, zowel de kleine (Wezel, Hermelijn en Bunzing) als de grote (Boommarter, Steenmarter en Das); aanspreekpunt zijn voor meldingen in de Bommelerwaard; het onderhouden van contacten met beide gemeenten, provincie, organisaties, etc.; bewoners van de Bommelerwaard bekend maken met de aanwezigheid van deze dieren. En passant is er aandacht voor andere zoogdieren.

Omschrijving: De werkgroep wil zich in 2025 bezighouden met gericht onderzoek naar een nieuwe plek waar de Das, een grote marterachtige, is opgedoken. Vragen om te beantwoorden zijn bijvoorbeeld, of het om een blijvende vestiging gaat, of er voortplanting is, en of er eventueel beschermingsmaatregelen wenselijk zijn. Ook met betrekking andere plekken waar de Das voorkomt onderhoudt de werkgroep contact met instanties.

Het onderzoek naar plaatsen waar kleine marters voorkomen wordt voortgezet. Prioriteit hebben plekken waar ruimtelijke ontwikkelingen zijn gepland of worden overwogen.

In het kader van aangekondigd onderhoud aan de N322 ten westen van Gameren houden we kansen en bedreigingen voor (kleine) marters in de gaten. Kansen zijn er bijvoorbeeld in de vorm van het plaatsen van faunavoorzieningen.

In de herfst zal opnieuw een publieksactiviteit worden georganiseerd in het kader van de "Martermaand". Indien planningstechnisch mogelijk organiseert de werkgroep daarnaast een lezing over kleine marters.

Verantwoordelijk bestuurslid: Arnout de Mooij

Kosten: €300,- voor het vervangen van een wildcamera en/of toebehoren in het geval er materiaal kapot gaat; €100 voor materiaalkosten bij het vervaardigen van camerabeuizingen (bijv. zogenaamde struikrover-buizen); €50,- voor blikjes sardines die worden gebruikt als lokmiddel bij cameraopstellingen.

Baten: n.v.t.

5.5 Werkgroep Natuurwandelingen

Doel: Creëren van een totaalbeeld van de flora, fauna en paddenstoelen in de Bommelerwaard

Omschrijving: Met name in de wintermaanden organiseren we wandelingen met een openbaar karakter. Deze wandelingen hebben tot doel samen de natuur te verkennen. We kijken daarbij naar verschillende facetten van de natuur. We leren elkaar over wat we zien en wat we weten. Voor leden (en mensen die lid willen worden), voor leken en experts.

Verantwoordelijk bestuurslid: Dirk Muller

Kosten: geen

Baten: n.v.t.

5.6 Werkgroep Vleermuizen

Doel: Vleermuizen monitoren in de Bommelerwaard

Omschrijving: In 2025 verkennen we de mogelijkheden om een vleermuiswerkgroep op te starten. Deze werkgroep gaat zich bezighouden met (publieks-)activiteiten rondom deze mooie zoogdieren. Inventarisaties, excursies en bescherming zijn mogelijke activiteiten.

Contactpersonen: Nader te bepalen

Verantwoordelijk bestuurslid: Dirk Muller/Arnout de Mooij

Kosten: geen

Baten: n.v.t.

5.7 Vogelatlas

Doel: Inventarisatie van broedvogels en wintervogels in de Bommelerwaard. Resultaten worden uitgegeven in boekvorm.

Omschrijving: In 2025 worden de laatste inventarisaties voor wintervogels uitgevoerd. Vier auteurs werken aan de teksten voor het boek. Voor de uitgave van het boek richten we op november 2025. Bij de uitgave organiseren we een feestelijke presentatieavond voor genodigden.

Rond het boek willen we een sponsoractie opzetten. Met deze actie worden de startkosten voor het publiceren van het boek gedekt. Met de opbrengsten van het boek willen we een project opstarten dat de vogelstand ten goede komt.

Tijdens de Landelijke Dag van Sovon eind november 2025 wordt een lezing gehouden over de vogelatlas.

Contactpersoon: Cassandra van Altena en Arnout de Mooij

Verantwoordelijk bestuurslid: Cassandra van Altena

Kosten: €15.000,- voor drukkosten (schatting op basis van offerte); €350,- voor PR-kosten m.b.t. de sponsoring en boekuitgave; €2000,- voor de presentatieavond van het boek; €2000,- voor (start) 'vogelproject'

Baten: €15.600, waarvan €7800,- in 2026; €10.000,- sponsorgeld